

Відповідальний редактор: Артем Скорина

Редагування: Оксана Думанська

Коректура: Ілля Рудійко

Дизайн та верстка: Ігор Дунець

Доляк Н.

Місце останньої реєстрації громадян. –

К.: Темпора, 2023. – 328 с.

ISBN 978-617-569-602-6

Нові пригоди жвавої дівчини-аматорки детективних розслідувань додадуть Наталі Доляк популярності, адже вона обрала для надзвичайної події місце, про яке моторошно здогадувати. Проте читатимуть роман прихильники таких історій з усмішками, а інколи навіть з реготом. Оповідачка, звісно, добре обізнана з роботою того закладу, в якому наша детективка шукає убивцю, як і добре знається на психології поведінки осіб різної соціальної драбини, тому персонажі постануть перед вами, як живі. Навіть мертві...

Видавництво «Темпора» в соціальних мережах:

ISBN 978-617-569-602-6

© Наталка Доляк, 2023

© Темпора, 2023

Страх як не люблю хворіти. Мене б є пропасниця, лишень бачу лікарню чи лікаря у білому халаті. Тепер-то вони ще й у кольорових ходять. І не в халатах, а в чомусь на кшталт піжам. Але то просунуті лікарі, а оці, що в звичайних поліклініках – чисто тобі Айболіті. Про запах ліків просто промовчу. Вивертає від думки. І це не перебільшення, радше метафора. Метафора, вигаптувана дитячими страхами.

Ото не треба було мене в дитинстві лякати тіткою, яка прийде і дасть укольчик чи гірку пігулку. Проте я тішусь, що не пішла вдачею у маму, яка, до слова, не заперечує свою іпохондрію, ба навіть хизується нею. Зі слів мами, якщо вкрай безпечно ставитись до здоров'я, як я, то можна пропустити якісь важливі симптоми, котрі згодом наберуть небаченої сили і їх вже не спиниш. Вельми сумнівна теза, як на мене. У наших лікарнях тобі знайдуть потрібний симптом, що перейде у хронічну форму, яку будуть розвивати й поглиблювати аж доти, доки в тебе вистачить терпцю та коштів з цим симптомом марно боротись.

До дитячих страхів додався юнацький досвід. Подружки запросто пропускали школу, імітуючи як не біль у горлі, то сухий кашель або шлункові кольки. Я їм, чесно кажучи, заздрила. Лишається котрась із них вдома на самоті, спить скільки хоче (а я до сну – ох, яка ласа), уроків не треба зубрити, ніхто над тобою не висне, тиша, телевизор у твоїм розпорядженні – суцільні переваги. Дівчатка торочили, що я навряд зможу отак з півоберту зіграти хвору, бо вправний симулянт має постійно тренуватись та практикувати, і лишень здобувши досвід може вводити в оману аматорів і професіоналів. Отож придумали для мене особливу схему. Я мусила захворіти навсправжки, а вже хворіючи, прислухатись та придивлятись до своїх реакцій та дій, аби потім, у потрібний момент, вдало відтворити ознаки хвороби. Варіантів захворювань – безліч. Можна було їсти лід з морозилки, можна було зануритись у ванну з холодною водою, кинути на ногу щось важке (молоток, трилітрову

банку з помідорами, масляний калорифер) або після молока спожити, до прикладу, оселедець чи з'їсти залишений на підвіконні на кілька діб шматок торта. Та вдома у мене не було ні льоду, ні оселедця, слоїк з помідорами – шкода, наслідки поїдання зіпсованого торта мене не тішили, до того ж тоді вимкнули на кілька діб воду – і гарячу, і холодну (ні тобі зануритись, ні ошпаритись), тож я обрала інший шлях. Вийшла на засніжений балкон босоніж. Уперто стояла, доки не перестала відчувати пальці ніг. Зараз ще думаю, як не повідморожувала ступні? Тоді й підхопила важку ангіну. Під час лихоманки й судом дійшла висновку – краще бути здоровою. Тому не лише не люблю хворіти, а й не хворію... майже ніколи. Ймовірно, стояння на снігу викликало у моєму молодому організмі шалений спротив до хвороб – імунітет зразковий.

Проте бувають правила, а бувають і винятки з них. І ось я вже другий тиждень не вилажу з ліжка. П'ю багато води з лимоном, шмаркаюсь у паперові серветки, відсипаюсь і полощу горло. Сама. Без допомоги рідних, близьких або друзів. Мама поривалася переселитись до мене на час моєї недуги, але я зупинила її.

– Не хочу, аби ти підхопила від мене вірус, – збрехала.

Збрехала, бо насправді звикла сама собі давати раду. Доросла жінка, могу обходитись без матусиної «підстеленої соломки».

Я все ще винаймаю однокімнатну квартиру, але тепер ні з ким не у парі. Мій... тобто вже не мій... чоловік... тобто хлопець... до того ж колишній... повернувся до своєї Німеччини. Ми залишились друзями: ніхто нікому нічого не винен. Я навіть не переживала аж дуже, чого не скажеш про Марка. Він і плакав, і благав мене їхати з ним, але мое місце тут. Вже колись їздила. Досить!

З роботою у мене також тимчасове затишшя. З телеканалу пішла, до іншого берега мене все ще не прибило. Якби я бодай на грам розуміла, до якого берега мене мало би

прибити, то, може, десь там поблизу й пропливала б. «Живеш, як божа пташечка», – каже мій тато, який все ще не полишає сподівань, що я таки опинюсь на тій роботі, до якої мене повсякчас схиляє доля. А я все упираюся. Яюсь не до снаги мені у моєму віці, у моєму молодому віці, працювати під козирок, за чіткими правилами і суворою субординацією. Та й форму я не люблю. Ходять усі, як з інкубатора. За тією формою людини не видно. А якщо по мені плаче щось романтичніше, ніж поліція? Може, в мені сидить нерозкрита актриса чи науковиця? А може, я стану письменницею чи серфінгісткою...

– Досить продукувати дурню, – кажу сама собі, бо люблю розмовляти з простором.

Ковтаю слину – раз і вдруге, по-мазохістськи насолоджуючись болем, і теліпаюсь до ванної кімнати вкотре за сьогоднішній ранок полоскати морською сіллю своє хворе горло.

У перервах між булькотінням роздивляюсь відображення у дзеркалі. Я б, може, й була бридкою – кошлате волосся, блискучі очі, – та виглядала радше тендітною і незахищеною. Таких хочеться обійняти.

– Ага, обійняти і плакати, – погоджуюсь сама з собою.

Роздивляюсь збоку, скосивши очі й підставляючись до дзеркала лівим боком. Так і є. Як на мій смак, мені личить хворобливий вигляд. Видно, вірус чи там бактерії (я вже не знаю, що саме) примушують моє тіло шаленими темпами виробляти якісь нові клітини. І ось я вже схожа на зірку німого кіно. Гострі вилиці, ледь помітні темні кола під очима, блідий лоб і легкий рум'янець (спричинений температурою) та творчий безлад на голові перетворили мене на жінку-вамп (хоча насправді я – жінка-підліток). Якби ще так пекельно не боліло горло, можна було б у такому стані жити і навіть полювати на неодружених чоловіків. Принаймні, вийшовши надвір, я б збирала на собі захоптиві погляди сильної статі.

– Упевнена, – прохрипіла й повторила ще раз, бо цей хрипкий тембр личив мені.

Після неприємної процедури полоскання і приємної – самомилування, захотілось глянути, як там на волі, чим та воля живе без мене. Підійшла до вікна у кухні. Всілась на підвіконня. Якби тут була мама, вона б уже ввімкнула сирену. Бо ж не можна сидіти отак, один необережний рух – і ти (тобто я) вилітаєш з поверху і розбиваєшся на смерть. Я дмухнула на шибку і намалювала на запотілому клаптику сердечко. От чому саме цей символ завжди хочеться малювати на вікнах? Час позбавляється стереотипів! Провела долонею по малюнку. Сьогодні вже не так ріже очі від денного світла. Хоча не скажу, що мені просто його сприймати. Доки не почало лихоманити, дивилась надвір. Листопадовий перший сніг ледь вкривав асфальт і тут-таки танув. Люди, зсугулившись, перебігали через дорогу – тікали від невідворотних сутінок, які за якусь годину накинуться на Вінницю. На годиннику пів на п'яту. Зараз дзвонитиме мама.

Лишень я про це подумала, як мій телефон дав про себе знати. Блискавично опинилась у спальні. Нишпорила в бебах, роз'єднувала ковдри, простирадло та подушки. Врешті, видобула слухавку та відповіла, захекавшись.

– Тобі зле? – занепокоєно запитала слухавка маминим голосом.

– Чого б це мені було зле? – я не приховувала роздратування.

– Як температура?

– Є, – відповіла й хмикнула, оцінивши власний дотеп.

– А яка? – маму так просто з пантелику не зіб'єш.

– Тридцять сім і два, – пальцем в небо.

Я не міряла температуру від учора. Але нехай мама тішиться. 37,2 в порівнянні з 38 три дні тому і 39,5 п'ять днів тому – це щастя.

– Слава Богу. А як ти взагалі?

– Ма, я нормально. Хочу спати, – спати я не хотіла, просто важко говорити. У горлі вовтузилися їжаки, хоча й не так, як на початку тижня, коли хвороба тільки зав'язувалася.

– Ти...

– Полощу, – випередила питання.

– А...

– Їла, – знову.

Тут збрехала.

– Ну... – мамині аргументи вичерпано.

– Бувай, мам, – і замість покласти слухавку, витримала паузу, в яку мама увіпхала ще одне питання, точніше, навіть не питання, а наказ, проголошений як питання.

– Ти ж завтра підеш в лікарню, бо я домовилась з сімейним.

– Якщо не буде температури.

– Хоч і буде невелика, треба йти. Тебе має оглянути лікар. Зое! – останнє слово – докір.

– Добре, добре, – у цих справах з нею краще погодитись, ніж сперечатись. – А на котру?

– На восьму ранку.

– О Боже, – застогнала.

– Ти ж виспалась за тиждень. Чи ні?

Що моя мама, якій з головою вистачає шість годин сну, може знати про норми відпочинку? Як можна порівнювати її потреби уві сні з моїми? Коли у неї безсоння – це просто додатковий час для потрібних справ. Якщо у мене безсоння – це катастрофа, це апокаліпсис, це клямка.

– Так-так, я все зрозуміла. Ой, у мене кава тікає.

За ту секунду, що мій палець натискав відбій на телефоні, я встигла почути здивування мами, що я о такій порі збираюсь пити каву. Воно й дійсно, яка кава ввечері? Це поза моїми принципами. Знову ж таки з огляду на ймовірність безсоння і наслідки.

Але про що я розмірковую? Хіба я збиралась кавувати? Я ж ту каву навіть не варила і вона в мене не думала тікати.

Це усе відмазки, аби уникнути маминого піклування. Вона усе ще сприймає мене за безтолкову дитину, за підлітка, який потребує старшого порадики і помічника. Як би це егоїстично не звучало, але добре, що окрім мене захворів ще й тато. Тож мама розривається між нами двома, але на користь свого чоловіка. Бідний, бідний татусь, уявляю, скільки йому довелось випити малинового чаю...

– Тьфу-тьфу-тьфу, – сплюнула, уявляючи як у мене між зубами застрягають ці підступні малинові кісточки і як мене нудить від необмежених доз гарячого приторного напою.

Мама – прихильниця міксу з народних та традиційних методів лікування. Я схиляюсь до думки, що хвороба сама мине, що з нею мусить боротись організм, а не фармакологія чи трава. А от мій тато – адепт дівіших методів та міцніших рідин. Коньяк або насамкінець самогон з перцем очолюють його рейтинги боротьби з бактеріями. Але доки мама на ногах, вона лікуватиме уражених хворобою так, як вважає за потрібне. Отже навряд чи татусеві вдається там сьорбнути чогось міцнішого за малину чи калину.

Я вимкнула телефон, аби ніхто мене не відволікав від перегляду телевізора. Шукаючи фільм під настрій, натрапила на новини телеканалу «Сьоме небо», на якому мені випало колись працювати. Транслявався підсумковий випуск новин. Моя подруга Тетяна Горобець – у цій випуску за диктора.

– Привіт, Тетяно, – прошепотіла, звертаючись до екрана. Дикторка тим часом начитувала чергову підводку. – Яюсь забіжу до тебе, – продовжила уявний діалог.

Колись мій дідусь розмовляв з телевізором – і це мене неабияк смішило. А ось прийшов той час, коли і я тереволю з технікою. Видно, старість вже потихеньку насувається.

Понишпорила під ліжком, знайшла пакування з серветками, витягла кілька й смачно вичовпла носа, аж мені закрутило в лобній частині черепа.

– Непересічною подією цієї осені стало те, що в одному з міських моргів вимкнули опалення, – сповіщала якась

молода журналістка у закадровій начитці сюжету. – Наразі працівники вимушені...

Ця новина примусила мене прислухатись і придивитись до сюжету. Не тому, що вона аж така цікава чи сенсаційна. Просто дивуюсь умінню провінційних кореспондентів вишукувати такі смішні теми й видавати їх за серйозні. У морзі відімкнули опалення, працівники ходять по приміщенню вдягнені і скаржаться, що їм ні рук помити, ні роздягнутись. А я собі думаю: «Зате трупам комфортно». І мене розбирає сміх.

Знімальна група записує коментарі під стінами моргу. Видно, не вдалось просочитись всередину. Взагалі-то мене не цікавить синхрон темнобрового симпатичного чоловіка, схожого на грузина. Тим паче, нічого нового він не сповіщає. Переповідає те, що вже хвилиною раніше сказала журналістка за кадром. Уміють же переливати з пустого в порожнє. Дефіцит новинних тем призводить до того, що матеріали з моху і болота. Якби бодай один труп показали – рейтинг би підріс, а так...

– Нецікаво, – перемкнулась.

Мультики, музичний хіт-парад, реклама, медична програма, тварини, машини, риболовля, ремонт – і нарешті те, що я шукала. На тридцять п'ятому каналі саме починається кіно. Я втрапила на заставку. Хотілося б якусь мелодраму чи бодай просто драму, можна й детектив.

– Опа! – розчаровано промовила.

На екрані вималювалась назва – «Мертві не помирають». Отже, тема мертвяків триває. Як-то кажуть – долю не оминеш. Що тобі написано, те й буде у тій чи іншій формі.

– Ну, так тому й бути, – погодилась з усесвітом і вплюлась у комедійний світ кіношних жахів.

Джармуш зняв свої жахи й назвав їх комедією. Проте я відмовляюся сприймати таке кіно за комедійний жанр. От відмовляюся – і все тут. Мені не смішно, хоч ти трісни, мені страшенно страшно. У мене завмирає серце і перехоплює